

ศักยภาพของสถานวิฑูกระจายเสียงท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์
กับบทบาทด้านการพัฒนาคนและสังคม

นางสาว อังคณา พรหมรักษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974 – 346 – 665 - 7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 19014864

POTENTIAL OF LOCAL RADIO IN KALASIN
ON HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT

Miss Angkana Promruksa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Communication Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974 - 346 - 665 - 7

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

อังคณา พรหมรักษา : ศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ กับ
บทบาทด้านการพัฒนาคนและสังคม (POTENTIAL OF LOCAL RADIO IN KARASIN ON
HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT) อ. ที่ปรึกษา :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์, 120 หน้า. ISBN 974-346-665-7.

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมใช้สื่อวิทยุกระจายเสียง
ท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคม และเพื่อ
วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ ในการสื่อสารเพื่อพัฒนา
คนและสังคม

ผลจากการวิจัยพบว่า รูปแบบของการใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 3 สถานีมี
การกระจายข้อมูลข่าวสารระหว่างแหล่งผู้ทำการสื่อสารจากส่วนกลางและผู้ทำการสื่อสารระดับท้องถิ่นในอัตราส่วน
ที่ใกล้เคียงกันคือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้จัดสรรเวลาแก่ส่วนกลาง ร้อยละ
47.22 ส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 52.78 สถานีวิทยุกระจายเสียง กองทัพบกที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ส่วนกลางร้อยละ
33.72 ส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 66.28 และสถานีวิทยุ กระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ส่วนกลางร้อยละ
26.32 ส่วนท้องถิ่น ร้อยละ 73.68 รูปแบบของรายการประเภทรายการข่าวประจำวัน รายการสาระความรู้ รายการ
เพลงและโฆษณา โดยรวมของทั้ง 3 สถานีเป็นเนื้อหาที่มุ่งกลุ่มผู้ฟังระดับประเทศ สำหรับรูปแบบและเนื้อหาของราย
การที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟังในระดับท้องถิ่นได้แก่ ข่าวบริการประชาชน การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์องค์กรเป็นส่วน
ใหญ่

การแสดงผลซึ่งศักยภาพของการเป็นสถานีวิทยุท้องถิ่น ในแง่หลักการทั้ง 3 สถานี ได้กำหนดนโยบายให้
สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้อย่างชัดเจน แต่ในแง่ปฏิบัติลักษณะโครงสร้างและวัฒนธรรมในการ
ทำงานของแต่ละองค์กรยังไม่พร้อมที่จะกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน.....
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน.....
ปีการศึกษา ...2543.....

ลายมือชื่อนิติ.....อังคณา พรหมรักษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

5336128: MAJOR MASS COMMUNICATION

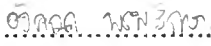

KEY WORD: LOCAL RADIO

ANGKANA PROMRUKSA : POTENTIAL OF LOCAL RADIO IN KALASIN ON
HUMAN AND SOCIAL DEVELOPMENT. THESIS ADVISOR :
ASSIS. PROF. KWANRUEN KITTIWAT, 120 pp. ISBN 974-346-665-7

The purpose of this research is to study popular participation in local radio in Kalasin province , to analyze the form and content of communication and its contribution to social development. Local factors affecting the potential of local radio in Kalasin will be studied as well.

Results show that three local radio stations in Kalasin province distribute information that differs little from the content offered in metropolitan Bangkok. The national Broadcasting Service of Thailand in Kalasin provides content accounting for 47% of all programming, local content is 52% of the total. The Thai Army Second Region Radio Station in Kalasin in contrast broadcasts national programme 33.72% of the time and local 66.28% of the time. The Mass Communication Organization of Thailand in Kalasin national programme 26% of all programming and local programme 73% of all programming. Besides, the programme of daily news, documentary, music and advertisements of the three stations reflects national level content rather than local content. Pattern and content focused on the local level is largely restricted to local news services and public relations.

In principle, the policy of each of the three radio stations is to be local in practice more of the organization is distribute power to local management as stipulated by law.

Department.....Mass Communication....	Student's signature.....
Field of study ... Communication Arts.....	Advisor's signature.....
Academic year.....2000.....	Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้ ถือเป็นองค์ความรู้สำคัญ ทั้งในงานวิชาการและวิชาชีพของผู้วิจัย กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้ความเมตตา ความช่วยเหลือ คำชี้แนะและคำปรึกษาที่มีคุณค่ายิ่ง

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ชุบรัตน์ ศิริวิศศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์ คณะกรรมการ ผู้ให้คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการเพิ่มเติม ทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ หัวหน้า/นาย/ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ทั้ง 3 สถานี รวมทั้งผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้ทุกท่าน

ขอบคุณ คุณปู่ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน พี่อ้อม พี่นง และเพื่อน ๆ MC. 8 ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา

ขอบคุณกำลังใจจากคุณยาย หมู กบ น้องชายสุดที่รัก ขอบคุณพ่อจ๋า แม่ร่วม พี่รัตน์ พี่พิมพ์ น้องฟิล์ม และทุกคนสำหรับความอบอุ่นที่บ้านกันทรวิชัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงใจและคำปรึกษาจากพี่เห่า ทำยที่สุดนี้กราบขอบพระคุณกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต พ่ออุทัย - แม่บัวเรียน พรมรักษา ผู้ก่อรากฐานชีวิตจนกระทั่งมีวันนี้

อังคณา พรมรักษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.4 ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1.5 นิยามศัพท์.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ทฤษฎีสื่อมวลชนกับการพัฒนา.....	8
2.2 แนวคิดรูปแบบของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา.....	11
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	13
3.1 แหล่งข้อมูล.....	13
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
3.4 การนำเสนอข้อมูล.....	24

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

4. ลักษณะการเข้ามามีส่วนร่วมใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อการพัฒนาคนและสังคม.....	26
4.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์.....	26
4.2 สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์.....	41
4.3 สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จังหวัด กาฬสินธุ์.....	50
5. รูปแบบและเนื้อหาในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคม ของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์.....	60
5.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์.....	60
5.2 สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์.....	88
5.3 สถานีวิทยุกระจายเสียงองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย จังหวัด กาฬสินธุ์.....	100
6 ปัจจัยที่มีผลต่อศักยภาพของสถานีวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคนและสังคม.....	108
7 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
รายการอ้างอิง.....	120
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	เปรียบเทียบรูปแบบของการสื่อสารระหว่างDominance และ Pluralism.....	11
2	แสดงสัดส่วนเวลาในการใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์.....	58
3	แสดงสัดส่วนเวลาในการใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์.....	59
4	แสดงสัดส่วนเวลาในการใช้สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์.....	60
5	รูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์.....	87
6	รูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารของสถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์.....	99
7	รูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารของสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์.....	105

แผนภูมิที่

1	การบังคับบัญชาและการควบคุมสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดกาฬสินธุ์.....	30
2	การบังคับบัญชาและการควบคุมสถานีวิทยุกระจายเสียงกองทัพภาคที่ 2 จังหวัดกาฬสินธุ์.....	46
3	การบังคับบัญชาและการควบคุมสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส.ม.ท. จังหวัดกาฬสินธุ์.....	54
4	เปรียบเทียบสัดส่วนรูปแบบและเนื้อหาการสื่อสารของสถานีวิทยุกระจายเสียง ท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์ ในส่วนกลางและท้องถิ่น.....	106